

ARADI HIRDETŐ.

24-ik szám.

Szombaton Junius 16-án 1849.

8-ik évi folyam.

Előfizetési jelentés.

A' sok nehézséggel összekötte volt 1-ső felév vége felé jár; mire nézve a' remény szárnyain lebegve a' jövő fél évre — július 1-től december végeig — alázatos meghívásunkat szives előfizetésre megtenni batorkodunk.

Az előfizetési díj fél évre, helyben házhoz-hordással 1 ft 26 kr., — Uj-Aradra 1 ft 40 kr. — Postán boritek alatt bermenten küldendő lapokért 2 ft pengő pénzben.

Előfizetési díjak mind ezen lapra, mind az „Arader Kundschaftsblatt“-ra felvételnek a' csatatereni Kimmelmann házában lévő szerkesztőségi irdában és a' kiadónak ugyan e' házban letező tulajdon könyvnyomdájában. — Vidékiek azonban hozzájuk legközelebb eső postahivataloknál is előfizethetnek.

Hirdetmények beiktatás végett ugyanazon helyeken vétetnek fel. — Iktatási díj 6 nyomtatott sort felül nem muló hirdetményekért 18 kr., és ismétlésnél 12 kr.; több sort foglalóért minden hasab sorért 3 kr., ismétlésnél pedig csak 2 pkr. vétetik.

A' kiadó Szerkesztőség.

Meghívás.

Polgármesteri és egy tanácsnoki állásnak f. e. jun. 20-án d. e. 9 órakor leendő betöltésére, illetőleg választására a' tisztikar és képviselőség, kereszttutezabani Lázár Lázár házába ezennel meghívatik. Kelt Aradon 1849-ki jun. 11-én tartott közgyűlésből.

Tudósítás B.....yhez Világosan.

Miután ön által talált és a' szerkesztőségbe letett 2 db bankjegy iránt a' vesztés fél e' lapok 22. számában történt hirdetése óta magát nem jelenté; így tehát a' két 30 kros bankjegy, az az: 1 pft a' város birájának Pullio urnak adományul az ujoncz állításhoz átadott, miért önnek illő köszönet járul. A' szerkesztőség.

Hirdetmény.

Az ujonan alakuló zászlóaljhoz egy ügyes zászlóalji dobos kívántatik, ki a' századokbeli dobosokat tanítandja. Ertekezhetni a' zászlóalj parancsnokával, Partosy százados urral, Szt.-Péter-téreni Brankovits házában.

H á l a!

Alulirt hivatásának tartja, t. Váry István úr, 36. zászlóalj kapitánya iránt a' naponként kapott élelmi szerek és hetenkénti pénzbeli segélyeért legbenső köszönetét nyilvánosan tenni.

Rozenthal M. professor.

A j á n l a t.

Azon szüléknek, kik gyermekeikkel a' félbeszakadt iskolai tanítást bevégeztetni, vagy néhány iskolai év új tanulmányait magán egyén által itt helyben véghezvitetni kívánják, jó alkalom nyílik. Bővebb értesítést ad e' lapok szerkesztősége.

A' Magyar-Franczia nyelv tanoda Csernovics úr házában létező.

Oktatásul

fehervarrásban, fehér, fekete, arany- és egyéb hímvarrásokban, horgolásban, és más különféle kézi munkákban kínálkozik egy jó erkölcsű leányzó, miről bővebben értesít a' szerkesztőség.

Hivatal-keresés.

Egy a' gazdaság minden ágában, ugy erdő-, bor- és juhtenyésztésben, valamint a' számadások minden nemében számos évek óta gyakorlott egyén, ki a' magyar, német, oláh és diak nyelvben jártas, gazdasági vagy akármiféle hivatalba alkalmaztatni kíván. Bővebbet a' szerkesztőségénél.

Bivaltej,

édes és aludt, naponként kapható a' Forrayházában Karádi Ignátnál.

2000 akó magyaráthi bor

különféle évekről, eladó. Az kisebb és nagyobb mennyiségben kapható.

Bővebben tudakozhatni Lillin József fűszerkereskedésében a' „fehér galambhoz.“

3—4 és 6 akós

pálinka főző rézüstök

eladandók öz-utczában 230-dik sz. Petrovics tanácsnok úr házában.

edény ruhával
ne gőzölögjön.
alaminthathat
kétségbe sem
gy a' dolog az
nkább is figye
előadott mód
bevalók min
a' gyógytá
nem termeke
ő aratást mind

alma árak

ny: mérő váltó
enzben

özépsz. | silány
ft. | kr. | ft. | kr.

7	15	7	—
6	15	6	—
4	15	4	7½
3	54	3	45
4	7½	4	—
4	6	4	—
—	—	—	—
—	—	—	—
—	—	—	—
—	—	—	—
—	—	—	—

a k a s a

és

lozati helye

rhaz.

k. v.

art.

v.

uteza 149

a k. v.

v.

a k. v.

uteza 687

uteza.

v.

Elveszett

nehány hete Uj-Aradon egy kis vadászbé (borzeb), sárga fejű, hegyes orrú, hosszú konyha fülű, hosszúdad testű és hosszú egyenes farku. A becsületes megtalálója azt a szerkesztőségi irdába illő jutalom mellett átadni sziveskedjen.

Három lak

mindegyik külön, a keresztutczai Reck József házában bére kiadó. Egy lóherés kert is bérebe adatik. Bővebben értekezhetni

Reck József tulajdonosnál,
a Batthyánytéren 456 sz. a.

4 pingált szoba,

konyha, éléskamra, padlásrész, kocsiszín és kézipinczevel minden órán bére kiadó Forray-utczában, Viszkub háza 1-ső emeletében. Értekezhetni a háztulajdonossal és a szerkesztőségnél.

422 sz. Hirdetés.

Az aradi álladalmi urodalom ménesi kerülete részéről ezennel közhírré tétetik, hogy 2824 $\frac{1}{2}$ öl fa, nevezetesen:

A radnai pagonyban, kladovai erdőben la dimbu hadnanuluj bikkfa	-	478	öl
cserfa	-	52	"
tölgyfa	-	4 $\frac{1}{2}$	"
gallyfa	-	71	"
			605 $\frac{1}{2}$ öl

Milovai pagonyban solymosi erdőben la dimbu nyantzuluj bikkfa	-	565	öl
la Ilya bikkfa	-	721 $\frac{1}{2}$	"
gallyfa	-	9 $\frac{1}{2}$	"
			1296 öl

Kovaszintzi pagonyban, kladovai erdőben la dimbu kubalta bikkfa	-	1 $\frac{1}{2}$	öl
tölgyfa	-	6 $\frac{1}{2}$	"
gallyfa	-	409	"
la szállasú pokuraruluj bikkfa	-	68 $\frac{1}{2}$	"
tölgyfa	-	190	"
gallyfa	-	90	"
la dimbu Szdrantzanuluj bik.	-	388 $\frac{1}{2}$	"
tölgyfa	-	27	"
gallyfa	-	43	"
			923 öl

Mindössze tehát - - - 2824 $\frac{1}{2}$ öl fog eladatni.

A nyilvános árverés minden héten hétfőn tartatik, mellynél utóigéret el nem fogadtatik.

Ki ezen árverésekhez járulni szándékozik, a kitett napokra a tisztartói hivatal irdájába, hol az árverés mindenkor reggeli 9 órakor kezdődni fog, ezennel illendően meghivattatik.

A ménesi álladalmi tisztartói hivatal.
Paulison juniushó 4-én 1849.

Helybeli.

Csend uralg mind a váron belől mind kívül és ha a sok katonai mozgalom nem volna, a haborus időt el is felejténénk. Német és nagyobbreszint oláh ujonczok mindenfelől ezrenként érkeztek ide, kik tovaszállítottak.

Szerdán f. hó 13-án Perjámosról (Bánátban) idehozott temesvári hazaáruló és a társaság veszélyes tagja az ítélet következtében golyóval kivégeztetett, kinek csak hátrahagyott hozzátartozói sajnálandók.

Vegylet.

16,903: E.

Kitüntetés. Gróf Vécsei Károly tábornok-hadvezér Szolnok ostrom alkalmávali közremunkálása, és Temesvárnak Gyárváros külvárosa bevétele által a magyar nemzet körül szerzett hadi érdemei hálás elismerése jeleül a katonai vitézség rendje második osztályával feldiszesített. Kelt Debreczenben, május 28. 1849.

Az ország kormányzó elnöke:

Kossuth Lajos.

A hadügyminister távollétében:
Gr. Batthyány Kázmér.

Kitüntetés. A lengyel legio 1-ső dzsidas osztálya azon hősi és eredménydús magaviseletéért, mellyet a mult évi decemberhó 11-ki kassai és bárczai ütközetben, részint a nemzet ott vivott serege ágyuinak megmentése, részint az ez által szerzett nagy fontosságú következményei által tanusított, zászlaja — a hálás magyar nemzet nevében — a katonai vitézség harmadik osztályával feldiszesített. Debreczen május 31. 1849.

Hadügyminister
Görgei Arthur.

837. B. ü./429. n. ö.

Arad megyében a borosjenői, borossebesi, és butyini nemzetőrök Alványi Károly százados parancsnoksága alatt mult évi december elejétől f. évi május közepéig folytonosan táborban állván: a szolgálatok teljesítésébeni pontosságuk, szigorú rendtartásuk, s a halmágyi s soborsini csatákban tanusított bátor elszántságuk s állhatatos kitűrésük által a haza méltányos elismerését és díszétét kiérdemelvén, utánzásra méltó például a nyilvánosság előtt ezennel bemutattnak.

Debreczen, maj. 24. 1849.

Belügyminister
Szemere Bertalan.
(A' 119. sz. Közlöny u.)

Perczel újra nagy győzelmet vett Kamenicznál június 4-én a rácokon, elfoglalván 7 nagy ágyut, két császári zászlót s a lázadókat kiverte sánczaikból.

Luzsi
szághkormányz
kező tartalma

„Ma olvassuk ki az ellenség ált nap előtt, épen mi tak Gácsországba megszökésre. Szermányukban kiütöt végett hivatnak vi hogy Odessában k ispan pedig a Sze szonberlője osztra a' muszakknak ha binet közbevetése

Koloz
várörizet megadta hadi eszközöket. ereje, győztünk ezután is.

Szege
derék gőzhajozás első gőzös fel a viendő az aradi bombákat vagy n

Pest.
1-ji számában ez „Pünkösdi ü tartalma sürgöny hadügyministert san tudjak, hogy hogy Franciaors ismerte 's a' néme küldött. E' hírr 25% hágott.“

Pest v
alkalommal párat óra alatt már ki áldozatai. E' n Windischgraez temetőbe 40-80 halottakat, 's ali

A' de
ség ünnepét rész van, hét ezüst p dog napokban h a' hazának aján részint a' haza galmas barátokr ták volt.

A' szebenie inget, 2200 ga 850 attilát fogt szítottani. Utánzá

Tor
Tegnap május inkább is tiszt Hertelendy Mik

—°.°° Luzzinszki Pál k. biztos az országkormányzó urhoz jun. 5-ről következő tartalmu jelentést intézett:

„Ma olvassuk levelét Erdély egyik tisztjének, ki az ellenség által Galiciában elfogatván, tegnap előtt, épen midőn az oroszok parancsot kaptak Gácsországból visszavonulni, rést kapott a megszökésre. Szerinte az oroszok, egyik tartományukban kiütött nagyszerű lazadás elnyomása végett hivatnak vissza. A zsidók ott azt beszélik, hogy Odessában kiütött a pestis. Gróf Csáky főispán pedig a Szepességből azt írja, hogy egy haszonberlője osztrák törzs orvostól hallá, miszerint a muszkaknak hazánkba betörését a francia cabinet közbevetése akadályozta volna meg.

× —°.°° Kolozsvár. Déva vára a miénk, a várórizet megadta magát, kaptunk fegyvert és más hadi eszközöket, naponta szaporodik a magyarok ereje, győztünk Isten segítségével, győzni fogunk ezután is.

—°.°° Szeged. Junius 6-án indult Houzsárt derék gőzhajózási felügyelőnk vezérlete alatt az első gőzös fel a Maroson, holmi vacsorára látó viendő az aradi várnak, apró: 60 és 30 fontos bombákat vagy négy ezret. (Szeg. Hirl.)

—°.°° Pest, junius 7-én. A „Presse“ jun. 4-ji számában ezt olvassuk:

„Pünkösdi ünnepekre Berlinbe több komoly tartalmu sürgönyök érkeztek, mellyek a kül és hadügyministert nagyon foglalkodtatták. Bizonyosan tudják, hogy Franciaországból érkeztek, s hogy Franciaország Magyarország önállóságát elismerte s a német határszélekre 120,000 embert küldött. E' hirre az arany agio 37%, az ezüst 25% hágott.“

○ —°.°° Pest városában a cholera dübög. Illy alkalommal páratlan az, hogy az ember egy 3-5 óra alatt már kiadta lelkét. Egész családok lettek áldozatai. E' nyavalyának főokát adják, hogy Windischgraez a kerepesi vonalon lévő katonai temetőbe 40-80-onként egy gödörbe dugta be a halottakat, s alig 2 lányi földet tett rájuk.

—°.°° A debreczeni kovácszeh a függetlenség ünnepét részéről is valamivel örökíteni kívánván, hét ezüst poharát, mellyekből olykor a boldog napokban höpölgették elődeik a jó diószegit, a hazának ajánlották. Pénztárukat már az előtt részint a haza oltárára, részint a nagyváradi irgalmas barátoknak betegek ápolása végett odaadták volt.

× A' szebeniek a város és szék költségén 2200 inget, 2200 gatyát, 1500 kalapot, 1500 cipőt, 850 attilát fognak a magyar sereg számára készíttetni. Utánzásra méltó!!!

—°.°° Torontál megye, május 30-án. — Tegnap május 29-én megyei tisztujítás volt, vagy inkább is tiszteket választott a kormánybiztos Hertelendy Miksa tetszése szerint magának!!!

Előtte való nap conferentia tartatott néhány aristocrata által, és meg volt a választás vagy tisztujítás. — Már most kérdem: conferentianak helye van-e még most is a gyökeres tisztujításnál?

Szembetűnőleg látja az ember itten ezen hiányt, melly a városi és megyei tisztujítás közt van: a városban választja tisztviselőit minden arra feljogosított polgár; és a megyében egy tehetetlen bizottmány, tehát iterum privilegium alterius generis!!

Az egész actust ha tekintjük, az nem egyéb, mint satyra jelen szabadságunk harcára.

Nagylelkűleg becsúztattak ugyan egy két nemtelent is, de azt csak azért, hogy annál jobban ámúthassák a népet.

—°.°° Bécsben még most is olly édes megelégedéssel rendelkeznek fölöttünk, mintha január óta semmi, de semmi sem történt volna. Legujabban Geringer (magyarhoni, szász születésű) ministeri tanácsos bizatott meg a magyarországi polgári kormány vezérletével. (P. Hirl.)

—°.°° Orosz politika 1725-ben. Péter czár hagyománya utódainak.

Semmi el nem mulasztandó, hogy az orosz nemzet európai alakba öntessék. — Az álladalom örökösen hadi lábón álljon, hogy a katonaság bátorsága edződjék, s a nép féken tartassék. Az ország határai a balticumi ugymint a fekete tenger felé kiterjesztessenek. ¹⁾ Az angol, dán és orosz kereskedelmi irigység Svédhon irányában élesztessék, hogy az ebben résztvevő orosz kereskedés legnagyobb hasznot merithessen; és Svédhon meghódíttassék. ²⁾ — A törökök Európából kiűzendők, s itt be kell Austriát ez érdekbe vonni, hogy Konstantinápolyba az oroszoknak biztos út nyíttassék. Lengyelhonban a fejtelenség neveltessék; országgyűléseire és különösen királyválasztásaira a legnagyobb befolyás keresendő, Lengyelhont minden alkalommal faggatni kell, míg leigáztassék. ³⁾ Angolországgal a legszorosabb szövetség tartassék fen, kereskedésének habár egyedárusági alakban is, az oroszbirodalom egész belsejébeni terjeszkedése pártolandó, mert ez által az orosz tengerihatalom kiképeztetik, s a Balti tenger uralma elérendő.

Mínthogy az indiai kereskedés a világkereskedés, s mínthogy annak kizáró tulajdonosa, egyszerűs mind Europa valódi uralkodója! — tehát a Persákkal szakadatlan háborút kell folytatni, mert így a persa tengerszorosig juthatni, és

¹⁾ Eddig szórulszóra teljesült. A' mostani czár 27,416 négyszeg mértfölddel többet bir, mint Péter.

²⁾ A' kereskedést illetőleg szórulszóra, Svédhon meghódítása nem egészen teljesült, de hiszen Finnország bárgyu átengedését, aligha az egész Svéd és Norvégia nem követte volna, s a leginkább e' miatt elűzött Váza királyi család ma hűbérese volna Nikolaj czárnak.

³⁾ Beteljesült.

a régi Levanti kereskedést újra meglehet alapítani. ²⁾
 Akár erőszakkal, akár esellel, de minden áron bele kell az európai 's különösen a' németországi panaszok és vizsalyokba avatkozni. ³⁾

Ausztriával állandó béke növesztendő, hogy másokkal vézes háboruba kevertessék és gyöngítessék. Néhanéha segély is adathatik neki, azonban Európában 's különösen németországban titkos ellenségeket kell iránta ébresztetni, hogy ottani sulyegyene elvétessek. Magyarország elszakíttassék tőle, 's minden áron az oroszbirodalomhoz csatoltassék. ⁶⁾

A' német uralkodókali béke és szövetségkötések szaporítandók, hogy reájuk annál nagyobb befolyás gyakoroltassék.

A' vallás melyen ható ereje által: a' magyar, török- és lengyelhonban lakó nem egyesült görög hitűekre olly irányban kell hatni, hogy az orosz kormány azok vedőjének tartassék, 's hogy őket, a' vallásuralkodás alatt political czélokra felhasználhassa. ⁷⁾

²⁾ Minthogy az arabok, persák és cserkeszek gyakran az orrára vertek a' jéges medvének, tehát Péter czár titkos látása itt nem sikerült.

³⁾ No ezt már nagyban és híven teljesíték a' Romanowok úgy, mint a' Hollstein Gottorpok, 's Nikolaj a' nagy Mephistofeles most akar remekelni.

⁶⁾ Az a' néha napjáni segély tán most nyújtatik a' osztráknak; 's Nikolaj utógondolatja aligha nem találkozik Péter ábrándjaival magyarhon irányában; csak hogy nem oda Buda!

⁷⁾ Rajasics és ti vérszopó pópák e' pont ujjal mutat rátok, de mint láttuk Péter magneticus álmai nem mindenben teljesültek, 's úgy hisszük, ha csak isten, saját örökigazságának ellenmondója nem lesz, e' sem teljesülend. (Szeg. H.)

—°. Ártalmas lóhere-trágyázás.
 Egy belgai földművelő hamut, mely ólomöntésből jött, gyöngé lóherére hintetett. Nehány hetére lekaszáltatá a' lóherét, és teheneivel etette. A' tehének néhány nap mulva ólomméreggeli megéteztéstől elvesztek. Epen azt tapasztalták belgában, hogy az önöntések-, rézhámorokból s. a. t. jött hamu, trágyaul használva, a' növényekre igen káros befolyásu.

Meghívás.

Fülöp Dienes nevű kovács a' baromrovosi tan hallgatására folyamodványa következtében a' ministerium által felvétetni rendeltetvén, az aradi helyparancsnokságnál magát minél előbb jelentse.

**Gabona-, liszt-, széna- és szalma árak
 Junius hó 15-ől 1849.**

Nevenként:	Egy posonyi mérő váltópénzben					
	legjobb		középsz.		silány	
	ft.	kr.	ft.	kr.	ft. kr.	
Tiszta búza	7	—	6	30	6	—
Kétszeres	6	—	5	45	5	30
Rozs	4	30	4	15	4	7½
Arpa	3	30	3	15	3	—
Zab	4	30	4	15	4	—
Kukoricza	4	—	3	45	3	30
1 mázsa lángliszt . . .	15	—	—	—	—	—
1 „ Zsemleliszt . . .	12	—	—	—	—	—
1 „ Fehér kenyérl. . .	10	—	—	—	—	—
1 „ Fekete szinte . . .	7	30	—	—	—	—
1 mázsa széna	2	30	—	—	—	—
12 fontos Zsubszalma .	—	24	—	—	—	—

Janus	Neve és sorsa a' meghalálozottnak	Vallása	Kora	Betegsége	Lakása és halálozati helye
1	Papai Marton, kovácsmester' gyermeke	—	—	halva született	Séga k. v. 56
—	Pogári Gáspár, földész' f.	Kath.	11 e.	sorvasztóláz	Ujvilágutca 354
—	Czikura János, földész	—	60 —	tüdőlob	Pernyáva k. v.
—	Sódon Borbála, földésző	—	65 —	aggság	szinte.
—	Zarandán Mitru, polgár	G. n. e.	80 —	v. bika ker. szúrta	Gája k. v.
3	Oskolás Borbála, özvegy' l.	Kath.	6 —	vizirák	Czimeruteza.
4	Hátski Jozefa, leányé	—	11 n.	görcsök	Naputca.
—	Holló Ferencz, megyei persecutor' f.	—	4 e.	agylob	Magyarváros.
—	Vassina Anna, szolgáló' l.	—	—	halva született	Pernyáva k. v.
—	Papai Erzsébeth asszony, kovácsmesternő	Kath.	35 e.	gyerekágy	Séga k. v. 56
5	Tóth Mátyás, földész' f.	—	2 —	vizirák	Gája k. v.
7	Domján Miszírka, földész' l.	G. n. e.	2 —	forróláz	szinte.
8	Schrott Bernát úr, irhatimármester	Kath.	24 —	tüdővész	Marospárt.
—	Farkas Teréz, szabómester' l.	—	8 hó	hólyagos himlő	Keresztutca.
—	Szász István, honvéd	Ref.	36 e.	tüdőlob	Marospárt.
9	Luncz Antal, puskaműves	Kath.	26 —	orbáncz	Keresztutca.

Szerkeszti, kiadja 's nyomtatja Sveszter Ferencz.

A' so lebegve a' jövő megtenni batork Az el — Postán borite Előfiz nek a' csatátére létező tulajdon nál is előfizethe Hirde sort felül nem r sáb sorért 3 kr

Elő A' „Szeged lenik, heten szombaton; küldve 3 ft. —

Arad város lése, jk. 440 sz gó f. e. juliushó gos vásár agyuz

Aradon a' szelszerű gőz (fűrdő ujonan al ségre nézve ige is, a' tábori ka 1½ pkr. egyszer

Azon szülé szakadt iskolai iskolai év új t helyben véghez Bővebb értesité

Egy kisass tani, melyben